

STICHTING REINWATER HOUDT VINGER AAN DE POLS

'Luikse' problemen met de Maas

De waterkwaliteit van de Maas rond Luik verbetert, maar de situatie is nog absoluut niet te vergelijken met die in Nederland. Het rioolstelsel van Luik zal aangepast worden aan de huidige normen en er komen drie waterzuiveringsinstallaties, maar de realisatie hiervan kan nog 15, mogelijk zelfs 30 jaar vergen. Tot die conclusie komen Marc de Rooy en Frédérique Minderhoud van stichting Reinwater.

Na de eerste jaren actie gevoerd te hebben rond de Rijn en na bemonsteringen van de Maas, Schelde en Eems, zijn vrijwel alle pijlen van de stichting Reinwater sinds 1995 gericht op de Maas en dan voornamelijk het Belgische deel of beter gezegd het deel in Wallonië. In Wallonië is driekwart van de bevolking aangesloten op de riolering, maar slechts ongeveer eenderde van het geloosde afvalwater wordt daadwerkelijk gezuiverd. Bovendien zijn verschillende rioleringen in slechte staat. De Europese Unie heeft enkele richtlijnen opgesteld om de waterverontreiniging te verminderen en de waterkwaliteit te verbeteren. Eén daarvan is de stedelijke afvalwaterrichtlijn: in 2005 moeten alle agglomeraties in de Europese Unie met meer dan 2000 inwonerequivalenten voorzien zijn van een opvangsysteem en een waterzuiveringsinstallatie. De inwonerequivalent is een maat voor de geloosde hoeveelheid vuil, afgeleid aan de hand van de dagelijkse vracht vuil die één persoon veroorzaakt. In Wallonië moeten zeven grote zuiveringsinstallaties gebouwd worden: drie in de agglomeratie Luik, drie in de agglomeratie Charleroi en één in de stad Namen.

De Waalse regering heeft beloofd om voor de agglomeratie eind 2000 aan de Europese normen te voldoen. "Dat lukt absoluut niet", volgens de woordvoerders van Reinwater. Verantwoordelijk voor de afvalwaterzuivering in Luik is tegenwoordig AIDE, oftewel de Association Intercommunale pour le Demergement et l'épuration des communes de la province de Liège. Begin dit jaar ontvingen Minderhoud en De Rooy de eerste informatie van AIDE. Daaruit bleek dat er pas sinds twee jaar een kleine waterzuivering werkt in het zuidoostelijke deel van de agglomeratie Luik, aan de kant dus van de rivieren Ourthe en Vesdre. Duidelijk werd ook dat het bestaande rioolstelsel de bouw van een centrale waterzuivering bijna onmogelijk maakt. Vroeger koos Luik in eerste instantie voor de kortste route naar de Maas. Het rioolstelsel ziet er dan ook heel anders

uit dan in een doorsnee-stad in Nederland.

"Bijkomende problemen vormen de harde, vaak rotsachtige bodem en de enorme verdunning van het rioolwater door regenwater, beekwater en grondwater". In de Waalse Maasregio heeft men in het verleden veel last gehad van overstromingen. Het stelsel van wateropvang en pompstations dat ter bestrijding van de hoogwaterproblemen is gebouwd, zorgt voor een extra complicatie bij de aanleg van rioleringen. De rotsachtige bodem zorgt voor extra kosten en een langere bouwduur voor de zuiveringsinstallaties en de riolering.

Marc de Rooy verwacht zelf dat alle benodigde werkzaamheden pas over 20 tot 30 jaar afgerond zullen zijn. Eind 1999 wil de AIDE het onderzoek naar de beste oplossingen klaar hebben. Omdat de financiële positie van Luik uitermate slecht is, zal het geld van de Waalse overheid moeten komen. Desondanks kan de stichting Reinwater geen juridische procedure tegen de gemeente Luik beginnen voordat de termijn van 1 januari 2001 verstreken is.

De stichting onderzocht ook een bedrijf in het Luikse, dat redelijk representatief is voor de situatie in de omgeving. Het gaat om UCA, Union Cuivre et Alliages, aan de zuidoever van de Vesdre. In 1986 verrichtte Reinwater een eerste onderzoek bij dit koperproducerende bedrijf. Sinds begin jaren 90 neemt Reinwater regelmatig monsters van het afvalwater van dit bedrijf. Per jaar stroomt vanuit UCA tussen de 20 en 40 ton koper de Maas in. Bij een vergelijkbaar Nederlands koperproducerend bedrijf bedraagt de uitstoot 'slechts' 300 kilo. UCA moet volgens de meest recente lozingsvergunning de emissie met 90 procent verminderen tot circa drie ton. "Afgelopen juni hebben we bij het bedrijf opnieuw monsters genomen. De norm werd toen nog met een factor drie overschreden. In principe is het mogelijk om een procedure tegen dit bedrijf te beginnen", aldus Marc de Rooy en Frédérique Minderhoud.

Een derde onderzoek verrichtte stichting Reinwater op een bedrijfsterrein bovenstrooms, dus aan de zuidwestkant van Luik. Vanaf het terrein werd in 1989 een grote hoeveelheid cadmium in de Maas geloosd. Nu staan hier enkele afvalverwerkende bedrijven. De lozingen vanaf deze percelen naar de Maas blijken sterk verminderd. Wel loogt de vervuilde bodem zware metalen uit naar de Maas, aldus de Rooy.

Evaluatie

De omslag in het Waalse denken ten aanzien van (water)verontreiniging voorkomt in ieder geval dat de problemen van vroeger terugkomen. De vervuiling van de Maas door een slecht rioolstelsel en het ontbreken van waterzuiveringsinstallaties

FOTO: STICHTING REINWATER

De riolen in Luik zijn groot om ook het water van diverse beekjes af te kunnen voeren.

wordt aangepakt. Maar het gaat wel veel tijd kosten. Voorlopig kan stichting Reinwater echter geen juridische procedures beginnen. Marc de Rooy en Frédérique Minderhoud zinspelen wel op andere (vooral ook) leuke acties die ertoe moeten bijdragen dat de Maas wat sneller dan de Walen nu van plan zijn, een echt schone rivier wordt. "De Maas is beter aan te pakken dan de Rijn. Het is een kleinschaliger stroomgebied. Bovendien staan langs de Maas (behalve dan bij Luik) weinig grote chemische bedrijven", aldus de beide woordvoerders van Reinwater. "De Maas wordt de schoonste rivier, een voorbeeld voor de Rijn".